

MEDITATIE

De Geest als eerstelingsgave

“En niet alleen dit, maar ook wij zelf, die de eerstelingen des Geestes hebben.”

Romeinen 8 : 23a.

In deze tekst gebruikt Paulus een beeld uit het Oude Testament. Iedere Israëliet weet wat de eerstelingen zijn. Zoals het woord zegt : dat zijn de eersten. Het wordt vooral gebruikt in verband met de oogst. Op tal van plaatsen in Leviticus en Numeri wordt over de eerstelingen gesproken. De eerstelingen worden als offer aan de Heere gebracht. Ze zijn een dankoffer. Met het aanbieden van de eerstelingen zegt de Israëliet eigenlijk: De hele oogst komt U toe. We danken U voor de hele oogst. We brengen slechts een deel ervan, omdat we zelf van de oogst moeten leven. Maar dat deel vertegenwoordigt het geheel.

In het beeld van de eerstelingen ligt opgesloten de gedachte van vertegenwoordiging. De rest is in de eerstelingen begrepen. Van hieruit mogen we ook zeggen dat in de eerstelingen de gedachte van het noodzakelijk vervolg zit. Ze zijn een garantie ervan dat de rest ook komt. Zo gebruikt Paulus het beeld van de eersteling in 1 Korinthe 15. In vers 20 noemt hij Christus de Eersteling van die ontslapen zijn. Hij wil er mee zeggen: zo zeker

als Christus is opgewekt uit de doden, zo zeker zullen allen die Hem toebehoren, opgewekt worden. Christus als Eersteling biedt de garantie dat de anderen ook opgewekt worden.

Nu naar de tekst. Met de eerstelingen des Geestes bedoelt Paulus de Geest als Eersteling. Hij wil er niet mee zeggen, dat de gelovigen van alles wat de Geest heeft (en geeft), de eerstelingen hebben ontvangen. Neen, het is anders. De Geest Zelf is de eerstelingsgave van heel het verlossingswerk. Zo mogen we de uitdrukking van Paulus op grond van het Griekse taaleigen uitleggen. Sterker nog : dat is Paulus' diepste bedoeling.

Christus heeft met Zijn offer de volle verlossing verworven. Die is er nog niet in al zijn heerlijkheid. Soms lijkt het wel alsof de wereld nog onverlost is. Toch is de volkomen verlossing verworven. Daaraan is (voor de gelovigen) geen twijfel mogelijk. Nu krijgen we van die verlossing de eerstelingen. Dat wil zeggen: het begin, maar in dat begin is de rest begrepen en gegarandeerd.

Wat is dan de eerste gave, wat is de Eersteling? De Heilige Geest. De levenwekkende, herscheppende Geest van God, de levensader van het nieuwe leven en van de verlossing. De Geest herschept en geeft ons deel aan het werk van Christus.

Wat een geweldige greep van de apostel Paulus om de gave van de Geest in het beeld van de eerstelingen aan de gemeente voor te stellen.

De Joden onder Paulus' lezers begrepen het onmiddellijk: Dit is nog niet alles. Er staat nog heel wat uit. Maar in deze eerste gave werkt Jezus Christus heen naar de volkomen verlossing. De Geest als Eersteling garandeert de voltooiing. De rest komt. U wacht er niet tevergeefs op. Sterker nog (ik wees er al eerder op), de Geest Zelf werkt heen

naar de voltooiing van het werk van Christus. Hij staat immers in dienst van Christus. Gaat het nu alleen maar om beeldspraak of om beeldende taal? Neen, natuurlijk niet. Het gaat om de werkelijkheid van de Pinkstergeest, om het werk dat Hij in ons doet. Nu zegt Paulus: Alles wat u van de Geest en door de Geest beleeft, is deel van het verlossingswerk van Christus. Hij is de Eerste. U ontvangt in de Geest de eerstelingen. En daarmee ontvangt u de garantie, dat de rest ook komt.

Wat zit het verlossingswerk toch prachtig in elkaar! Wie er kijk op krijgt, staat verbaasd, om de orde en het recht, over de samenhang en de goedheid van God, over de betekenis van Christus en van de Geest. Hij verblijdt zich er over dat God Zelf door Zijn Geest de verlossing bewerkt. Juist door de Geest wordt hij ook verzekerd van de voltooiing. We behoeven niet in verwarring te zijn over het werk van de Geest. We mogen er juist dankbaar voor zijn. Het werk van de Geest verheldert ons inzicht. Het versterkt ons geloof en het geeft spankracht aan onze verwachting. De Geest is nog maar de Eersteling; niet meer, maar ook niet minder.

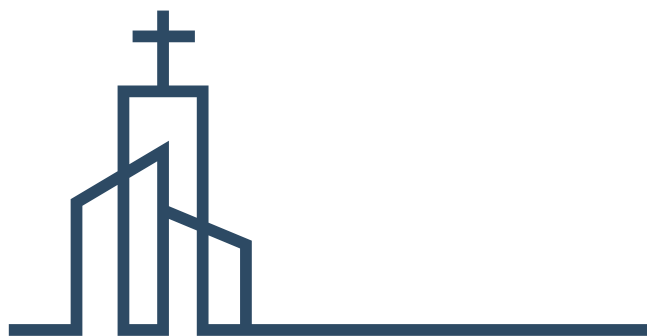
Dr. W.H. Velema, uit : *Heft uw harten omhoog.*

Uit de inhoud

In dit nummer mogen we o.a. stil staan bij het Pinksterfeest. Pinksteren is afgeleid van het Griekse woord 'pentecoste' wat 50 betekent. In Handelingen 2 : 1 staat: "En als de dag van het Pinksterfeest vervuld werd..." letterlijk: in het vervuld worden van de dag van de 50^e. de HEERE had de opdracht gegeven om vanaf Pesach vijftig dagen te tellen, Leviticus 23 : 16.

Zo wijst de Pinksterbedeling op de volheid van Gods heil. Dat geeft moed in tijden van oorlog en crisis! Allerlei aspecten van het werk van de Heilige Geest worden komen in dit nummer aan de orde. Veel zegen toegewenst onder de leiding van Gods Geest.

Ds. J.P. Boiten

Kracht en sterkte (2)

Hij geeft de vermoeide kracht en Hij vermenigvuldigt de sterkte degene die geen krachten heeft...'

Jesaja 40:29-31

Wij noemden de eerste trede van het trapje van vers 31 'de Opgang' ('Zij zullen de kracht vernieuwen, zij zullen opvaren met vleugelen gelijk de arenden'). Maar dit woord spreekt niet alleen maar van een opgang, maar ook van de neergang. Maar die neergang is ook winst. Die neergang blijkt een verdieping te zijn. 'Zij zullen lopen en niet moe worden'. Israël zat in de ballingschap. 'Ballingschap' is: Jij kent niemand en niemand kent jou. Maar ineens werd het licht. Israël werd, toen het dat niet meer durfde te hopen, vrijgelaten. De Perzische koning Cyrus gaf het volk van God permissie om op te breken en weer naar het thuisland te gaan. 'Toen de Heere de gevangenen van Sion wederbracht, waren wij gelijk degenen die dromen. Toen werd onze mond vervuld met lachen en onze tong met gejuich (Ps. 126)'. Ineens was dat die opgang. Ze konden het haast niet geloven. Een mooi wonder was het. Maar toen moesten ze de woestijn in. Een verre tocht moesten ze maken, lopend, door de wildernis heen. Dat is soms ook met ons zo. Je lag in het ziekenhuis en het was moeilijk, maar toch was je blij. Omdat God er ook was. Je redde het en je hart was vol liefde. Hij ging met je mee. Maar toen kwam je thuis. Je moest revalideren. En toen zag je pas goed wat je had moeten inleveren. Er brak er iets in je. Je was zo moe. En de mensen dachten, dat het allang weer goed met je ging. Maar het ging voor jouw eigen gevoel helemaal niet. De mensen weten dat niet, maar God weet dat wel. 'Zij zullen lopen, maar niet moe worden', zegt het oude Godswoord. Dat is weer

dezelfde troost als de troost van die opgang. Weer dezelfde troost van dezelfde God, maar dan anders.

'Als ik zwak ben, dan ben ik machtig'. Als wij zwak zijn en wanneer wij zachtjes huilen 'God, zo lang al en hoe lang misschien nog?', als wij zwak zijn, redden we het. Heel de weg die wij gaan. Je zwak zijn is niet het ergste.

Je leert ook wat van je zwak zijn. Dit leer je er van: 'Ik heb wel veel tegen, maar God heb ik mee'. Geloof gerust: zelfs al wij met grote tegenslagen te maken krijgen, het gaat. Het gaat, als wij gedragen worden op de vleugelen van Gods liefde, omdat Christus zich met onze schuld en nood één heeft gemaakt.

Het leven is een pelgrimstocht. De wereld-geschiedenis ook. Dat willen wij niet. Wij willen alleen maar die opgang. De weg is zo stoffig, de weg is zo zwaar. Maar boven onze reis staat met een gouden letter: 'Zij zullen lopen en niet moe worden'.

De kerk lijkt ook nog maar een restantje van wat zij ooit was. En we maken in de gemeente van Christus, aan Zijn tafel, ruzie, omdat we de wind tegen hebben. We verzinnen van alles om het af te dwingen, dat het toch weer goed gaat. Veel maakt er ons bang, wereldlijk en kerkelijk en in ons persoonlijke leven.

Maar is het God niet, die de God is van de einden der aarde en wiens verstand niet is af te meten, die tegen ons zegt, ook nu de wereld kraakt in al haar voegen: 'Zij zullen lopen en niet moe worden'. 'Je hoeft niet bang te zijn, al gaat de storm tekeer. Leg maar gerust je hand in die van onze Heer!'

Jongens die hard kunnen lopen worden moe. Maar wie op God vertrouwt wordt nooit moe. Het laatste is de doorgang. De opgang; de neergang; en de doorgang. 'Zij zullen wandelen en niet mat worden'. 'Wandelen' is bijna altijd in de Bijbel een licht, vrolijk woord. Wandelen is niet rennen en draven in een grote onrust. Het is ook niet slenteren en lui zijn. Maar het is iets moois en ontspannends. Want je wandelt met Hem. God blijft naar je omzien. Hij blijft, als je achterop raakt, op je wachten. Zo wandelen wij in gehoorzaamheid aan Gods geboden. Met de troost van de genade in ons hart en met ons oog gericht op Gods mooie, nieuwe wereld. 'Wandelen voor Gods aangezicht in de landen der levenden' heet dat in bijv. Ps. 116. 'Voor Zijn aangezicht'. Hij ziet je. Er kan niet 'dit' met ons zijn of het zet Hem op scherp. Zijn hand bewaart ons van omhoog. Wij zijn weggelopen uit het land van de levenden door niet naar God te luisteren en Hem ongehoorzaam te zijn. Maar omdat Gods Zoon afgesneden werd uit de landen der levenden brengt God ons toch thuis. Geloven we dat?

Dat is moeilijk voor ons, zeker. Maar zou Hij wiens wijsheid niet is af te meten en die alle sterren langs hun baan leidt ons niet thuis weten te brengen? Hij die tot Zijn knechten spreekt: 'Troost, troost Mijn volk?'

Dat zegt God niet zomaar. Dat is niet maar een praatje. Maar dat heeft God alles gekost. De hoogste prijs had Hij daar voor over. Zijn enige Zoon. Zijn teerste bezit.

Weet u niet de weg die Hij ging?

'Die de Heere verwachten zullen de kracht vernieuwen'. Als er Eén God verwachtte en op Hem hoopte, was Hij het. Hij was nog maar 33, en het leven trok. 'Vader, als het mogelijk is, zo laat deze beker van Mij voorbijgaan'.

'Maar God leek Hem niet te horen. Voor Zijn liefste bezit hield Hij zich als doof.

Dat kon niet anders. Dat moest. Bij het kruis roepen de spotters: 'Hij heeft op God vertrouwd, laat Die Hem, als Hij Gods Zoon is, nu helpen!' Hij leek niet een adelaar, niet een trotse overwinnaar. Maar een geschonden en vernederd en vervloekt Mens. Jezus ging de onderste weg. Als een verlorene trok Hij door het dal van de schaduw van de dood.

Vlucht naar die Heere maar toe. Christus zal ons in de leegte van de woestijn en in onze schuld niet om doen komen.

'Maar die de Heere verwachten zullen de kracht vernieuwen'. Dat is de kracht om ons kruis te dragen en de goede strijd te strijden en te leven tot eer van de Koning. Ik voel me vaak geen sterke arend, maar een kirrende duif of schuw vogeltje, een eenzame mus op het dak.

'Maar zij zullen opvaren met vleugels als een arend, en lopen en niet moe worden, en wandelen en niet mat worden'.

'Ik voel de winden Gods vandaag, vandaag hijs ik het zeil. En met vernieuwde levensmoed neem ik een vast besluit. Ik voel de winden Gods vandaag, ik zeil de haven uit'. Je kunt je Hem wel toevertrouwen. Je kunt het met Hem wel wagen. Wie het met Hem waagt vindt het leven van Hem wiens wijsheid en sterkte onbegrensd is.

'Zij wandelen en worden niet mat'. Dat is Gods nieuwe wereld waarin er niemand meer zegt: 'Ik ben ziek' en waar de verlamden huppelen op hun beide voeten.

Guido Gezelle zegt:

'Ik wandelde, ik wandelde alleen,
ik wandelde en sprak tot de Heer.
Hij sprak en ik hoorde,
en Hij hoorde en ik sprak.
En 'k wandelde en `k sprak tot de Heer...'

Langerak, ds. J.A.H. Jongkind

Psalm 17

Als we lijden zijn we kwetsbare mensen die in hun zwakgestel zich van alles aantrekken. Soms zijn het zaken die terecht zijn waarin we ons beklagen, zoals de dichter David die zichzelf vals beschuldigd acht en dat in gebed voor God neerlegt. Maar er kunnen ook onterechte dingen spelen, waarmee wij onszelf geen recht doen en kwellen, ook dan is het gebed een uitkomst om Gods hulp te vragen. David kent het leven maar al te goed hij weet dat je in het lijden zwak en kwetsbaar bent en je va alles aantrekt. Je bent dan onstabiel en staat open voor alle invloeden die op je afkomen. Hoe ga je daarmee om? Laten we dat van David leren. Wanneer hij deze psalm schreef weten we niet precies. Er zijn verklaarders die Davids klacht verbinden met zijn vervolging door Saul in de woestijn van Maon. (1 Samuel 23:24-28) We lezen dat David zich met zijn mannen aan de ene kant van de berg bevond en Saul met zijn soldaten aan de andere kant ophielden. David kon niet door de berg heen kijken en wist niet wat Saul aan de andere kant mee bezig was. Daarbij kwam dat hij ook niet zeker wist wat Gods plan was in deze levenssituatie waarin hij zich bevond. Hij moest leren in de onzichtbare levensgebeurtenissen op de Heere te vertrouwen. Dan komt er altijd op ongedachte wijze uitkomst. Kijk maar, juist wanneer Saul op het punt staat David en zijn mannen te omsingelen komt er een bericht dat de Filistijnen Saul willen aanvallen. Noodgedwongen moest hij de achtervolging op David opgeven. God had David opnieuw gered. Ondanks Davids klaagzang die we in deze psalm horen. De psalm is een gebed om rechtvaardiging, maar loopt uit op het vertrouwen om het ware erfdeel van de Heere te ontvangen. De Heere beschaamt

zijn kinderen niet in hun kwetsbaarheid en ook niet als zij onrechtvaardig worden behandeld. Het ligt veel meer aan ons, wij zijn bang voor de dingen en gebeurtenissen die buiten onze macht liggen voor bergen waar wij niet door heen kunnen kijken. Dan denken we dat andere mensen voor ons beslissingen nemen, of er gebeuren dingen die ons leven veranderen waar wij geen grip op hebben. Gespannen vragen we ons dan af hoe het met ons zal gaan ook als we door het nulpunt van ons leven zakken. Toch mogen we geloven vanuit het verbond met de Heere dat Hij belooft heeft om over ons te waken, zelfs als wij het niet zien hoe dat moet gebeuren. Dan juist, in zo'n levenssituatie leren we verstaan dat de Heere voor ons zorgt en leren we ons aan Hem toevertrouwen. Weet u, vers 8 zegt 'wij zijn Gods oogappel.'

Heb u weleens gelet op uw oogappel hoe goed zo'n kwetsbaar lichaamsdeel door onze Schepper word beschermd. Let er maar eens op waar hij is geplaatst, namelijk in een oogkas, die dieper ligt en over de oogappel zit een ooglid en de wimpers. Dit alles is door de Schepper aangebracht om onze oogappel te beschermen. Zo beschermt de Heere nu ook zijn kwetsbare kinderen die leven te midden van het onrecht dat hen wordt aangedaan. God belooft voor ons te waken ook als wij dat zelf niet zien, Hij beschermt ons onder zijn vleugelen. Daarom zijn we niet bang voor wat er achter de berg ligt, de Heere leidt ons leven. Hij is bij ons!

Ds. C. Bos, Benschop

Puzzel

Welke naam hoort er niet bij?

Kies steeds de persoon die in een andere tijd leefde.

1.	Adam	Seth	Simson
2.	Salomo	Mozes	Hur
3.	Debora	Haman	Barak
4.	Esther	Vasthi	Zippora
5.	Noach	Eli	Hofni
6.	Saul	Samuël	Lazarus
7.	Job	Nehemia	Bildad
8.	Jesaja	Hizkia	Othniël
9.	Kain	Eva	Micha
10.	Izebel	Elizabeth	Maria

11.	Petrus	Judas	Laban
12.	Simson	Goliath	Gideon
13.	Balak	Jona	Bileam
14.	Jonathan	Jethro	Mozes
15.	Benjamin	Nebukadnezar	Rachel
16.	Thomas	Nehemia	Ezra
17.	Lydia	Paulus	Bathseba
18.	Elimelech	Joab	Abisai
19.	Jeftha	David	Uria
20.	Lea	Ruth	Rachel

Wordt vol van de Geest (1)

Dit is een oproep die zich niet tot ongelovige en onbekeerde mensen richt maar tot hen die de Heilige Geest al bezitten. In het eerste hoofdstuk van de Efeze-brief staat: “In Welken ook gij zijt, nadat gij het woord der waarheid, namelijk het Evangelie uwer zaligheid gehoord hebt; in Welken gij ook, nadat gij geloofd hebt, zijt verzegeld geworden met de Heilige Geest der belofte”, Efeze 1 : 13. In Handelingen 19 wordt verteld hoe dat in het leven van de Efeziërs gebeurde. De apostel Paulus was naar Efeze gekomen

en ontmoette daar enkele leerlingen van Johannes de Doper en hij kreeg de indruk dat ze iets misten. Ze kwamen zo krachteloos bij hem over. Daarom vroeg hij hun: “Hebt gij de Heilige Geest ontvangen, toen u tot geloof kwam?” Toen kwam de tekortkoming aan het licht. Ze antwoordden op zijn vraag : “Wij hebben zelfs niet gehoord, of er een Heilige Geest is.” Daarop vroeg hij hun: “Waar in zijt gij dan gedoopt?” en zij zeiden : in de doop van Johannes. Daarop verkondigde de apostel hun het

evangelie van Jezus Christus, Zijn lijden en sterven voor onze zonden en toen ze deze boodschap geloofden kwam de Heilige Geest op hen. Daarvan was de apostel Paulus getuige geweest en daarom kan hij hen nu in herinnering daaraan schrijven dat ze verzegeld zijn met de Heilige Geest van de belofte. In het vierde hoofdstuk van de Efezebrief formuleert hij een soortgelijke zin. Daar schrijft hij: “En bedroeft de Heilige Geest Gods niet, door Welke gij verzegeld zijt tot de dag der verlossing.” Efeze 4 : 30. Dus bezaten de Efeziërs de Heilige Geest, ze waren door de Heilige Geest verzegeld. En toch roept Paulus hen op: “wordt vervuld met de Heilige Geest”, Efeze 5 : 18b. Of : “Laat u door de Geest van God vervullen!” hij zag dat in hun karakter en in hun levenswijze toch niet alles was wat het zou moeten zijn. Hij zag dat er veel krachteloosheid onder hen was en als gevolg daarvan ook veel vruchteloosheid. Dus vermaande hij hen : “wordt vervuld met de Heilige Geest”. Als we tegenwoordig in de gemeente van de Heere om ons heen kijken, krijgen we dezelfde indruk. Hoeveel krachteloosheid is er overal! En daarom ook zoveel vruchteloosheid.

Onze tijd zit vol met verzoeken en verleidingen en zoveel kinderen van God gaan daarop in en komen ten val! Het is verschrikkelijk! Wat is er weinig weerstand tegen de zonde. Men liegt en bedriegt zoals de wereld het doet zonder dat het geweten gaat spreken. ‘Dat doet toch iedereen’, wordt er dan gezegd. Maar is dat een verontschuldiging voor de kinderen van God? Zouden we niet als een vuurtoren in de kokende, woeste zee moeten zijn om met het licht van het evangelie op de wilde, woedende golven te schijnen? Wie denkt er nog aan dat we als kinderen van God de taak hebben om het licht van de wereld te zijn? En als er zo weinig weerstandskracht tegen de zonde is, kun je dan in het lijden wel standhouden? Hoe weinig staan zelfs de kinderen van God hun mannetje! Ze klagen en maken zich zorgen, net zoals de mensen in de wereld: “Wat zullen we eten, wat zullen we drinken, wat voor kleren trekken we aan?” Waar vinden we nog een voorbeeld van het blijde, kinderlijke vertrouwen op de beloften van God?

Ernst Modersohn, uit : de Stem.

De Geest als onderpand

“Die ons ook het onderpand des Geestes heeft gegeven

2 Cor. 5 : 5b

Onvoorstelbaar rijk is het Pinksterfeest. Het laatste wat God te geven heeft en gegeven heeft is de Heilige Geest. Paulus noemt in drie teksten – behalve de bovengenoemde ook 2 Cor. 1: 22 en Efeze 1 : 14 – de Heilige Geest een onderpand. Het onderpand van de Geest wil niet zeggen dat het onderpand een deel is van de Geest; maar dat de Geest als onderpand wordt aangeduid.

Het woord kan verschillende, overigens nauw aan elkaar verwante betekenissen hebben. We kiezen voor de betekenis: handgeld, of waarborgsom, waardoor een overeenkomst wordt bekrachtigd. De Heilige Geest mag gezien worden als een ‘gewaARBORGDE belofte’. Het feit dat God door Christus de Geest heeft gegeven wijst er op dat Gods beloften betrouwbaar zijn.

Deze gewaarborgde belofte laat ons weten dat ook alle andere beloften van God zeker zullen worden vervuld.

De Geest als onderpand **garandeert** dat we op de Heere God zeer beslist aan kunnen en dat Hij Zijn werk zal voltooien. De Geest, Die uitgestort werd en Die werkt in de gemeenten en Die blijft, is de door God Zelf gegeven waarborgsom: er komt nog meer. Ik geef dit handgeld u om te garanderen: de rest komt ook. De volle erfenis zal het deel zijn van allen, die Mij vrezen en Die in Mij geloven.

De Heere weet wat we nodig hebben. We leven in een onbetrouwbare wereld. Wie kun je nu eigenlijk helemaal vertrouwen? Wat vast schijnt te staan, wankelt. Mensen, waar je huizen op denkt te bouwen, stellen teleur op een bepaald moment. Wie garandeert me dat het waar is wat in de Bijbel staat en dat ik niet in sprookjes geloof en me niet blij maak met een dode mus? Wordt uw geloof door deze twijfel aangevreten? Weet dan dat Pinksteren betekent: de hemel heeft een waarborgsom gegeven in de Heilige Geest. Het zenden van die Geest garandeert te midden van alle onbetrouwbaarheid: de verlossing al helemaal worden voltooid. De Heilige geest is de grote schakel tussen heden en toekomst. Iets van de toekomst is reeds werkelijkheid en dat betekent, dat garandeert, dat heel de toekomst daarom zal worden gerealiseerd.

De Geest als onderpand **stimuleert** daarom de levende Pinkstergemeente om dwars tegen de feiten in vol te houden, te volharden in het geloof. Wie 2 Cor. 5 leest, weet dat Gods kinderen geconfronteerd worden met de dreiging van de dood. Wat een geweldige macht is die dood. Wat zijn er mensen, die onverwacht geplaatst worden voor de dreiging van de dood. Wat worden er geen zuchten geslaakt. Het gaat Gods

kinderen niet voorbij. We zullen ontkleed worden. Maar Paulus wil overkleed worden met het opstandingslichaam, dat beloofd is. Maar tegelijk: hij ziet het sterfelijke van het leven nog. Wanneer zal het leven het sterfelijke verslinden? Het lijkt zo ver weg. En toch is de Heere aan het werk geweest/ Zijn heilswerk heeft een voorlopige bekroning gevonden in de gaven van de Geest als onderpand. De gave van de Geest is een soort vooruitbetaling van Godswege op de totale 'schuld' waartoe Hij Zich in Zijn evangeliewoord verbonden heeft. Kijk naar de waarborgsom. Je hebt rechten als je een waarborgsom in handen hebt. God geeft je recht om te verwachten dat Hij het gehele verschuldigde bedrag, dat is de volkomen verlossing zal uitbetalen!

Ja nog meer – de Geest als onderpand **trionfeert** over alle weerstand en belemmering heen tot in eeuwigheid toe. We lijden vele nederlagen; we hebben ze door ons ongeloof ook verdiend. Maar wie zich indenkt wat het betekent: God gaf Zijn Geest als onderpand – hij of zij mag weten : de verlossing komt; heel concreet, het sterfelijke zal verliezen; de aardse tabernakel wordt afgebroken, ja, maar de toekomst is gewaarborgd. Het opstandingslichaam komt Dat is het uitzicht. Zijn Geest is de gewaarborgde belofte: een nieuwe hemel en een nieuwe aarde komt en we zullen een nieuw lichaam ontvangen, De Geest is daar garant voor. Hij triomfeert. Wees gerust, wees getroost, wees verzekerd, ziende op en levend uit de Geest. De toekomst is al begonnen en God doet geen half werk. Het is beslist. De Heere is reeds op weg met de vervulling van Zijn beloften. Nog nooit zo over de Geest gedacht? Nog nooit zo geloofd? Ken ons, dat wij U kennen, Geest als onderpand.

Ds. J.H. Velema (1917 – 2007)

Zwijgen (3)

„Een tijd om te zwijgen”

“Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen...”

Psalm 39: 10

Zwijgen: goud of fout?

Een mens kan om verschillende redenen “er het zwijgen toe doen”, zoals we wel zeggen. Tegenover spotters is het soms verstandiger om te zwijgen en hun lasterpraat niet nog erger te maken. Bedoelt David dat misschien ook als hij in Psalm 39: 1 al zijn best doet zijn kaken op elkaar te houden zolang de goddeloze tegenover hem staat...?

Je kunt ook zwijgen van verdriet. Smart kan je stom maken. Zwijgen om tactische redenen doe je om geen verwijdering, of zelfs ruzie te krijgen. Wordt iets je in vertrouwen verteld – “toevertrouwd”- dan schend je het gegeven vertrouwen door er met anderen over te praten. Waarom zou je dat ook doen? Om interessant te zijn...? Zwijg! Voor een aantal beroepsgroepen geldt zondermeer een geheimhoudingsplicht. Je kunt ook zwijgen uit beleefdheid. Habakuk brengt ons het besef bij dat de Heere God is. Hij is “de gans Andere”. Het past ons te zwijgen voor Zijn aangezicht (2: 20). Ook Job zegt te zullen zwijgen als de vrienden die hem komen kwellen met allerlei nietszeggende raad, hem duidelijk kunnen maken waarin hij gezondigd heeft (6: 24). De vrienden hadden overigens naar de gewoonte van het rouwritueel zeven dagen en nachten zwijgend in Jobs nabijheid verkeerd. Prediker houdt ons voor dat er een tijd is om te zwijgen en een tijd om te spreken (3: 7).

Wie overhaast spreekt, begaat gemakkelijk een dwaasheid, lezen we in het boek van de Spreuken (13: 13). Wie zijn mond voorbijpraat kan daar later vanwege de gevolgen veel spijt van hebben. In de berijming van Psalm 141 (1773) vraagt David: “Zet, Heere, een

wacht voor mijne lippen. Behoed de deuren van mijn mond, opdat ik mij, tot genen stond, iets onbedachtzaams laat ontglippen”. Zwijgen kan de vrede bewaren en zelfs bevorderen.

Je kunt te pas en te onpas zwijgen. Als je echter gezondheidsproblemen voor je huisgenoten verzwijgt, is dat niet wijs. Zwijgen is in dat geval geen goud, maar fout. Dat geldt ook het opgelegde zwijgen na en in misbruiksituaties. Als jij je mond opent, dan...

Stoom afblazen

In Psalm 39 moet David zich op zijn lippen bijten. Hij is diep verontwaardigd, boos en zit boordevol vragen. Mensen maken het hem moeilijk. Hij is er compleet ziek van. Hij zou stoom willen afblazen, maar hij probeert zich tegenover de Heere én tegenover mensen te beheersen. Hij kropt het allemaal op. Vanbinnen brandt ondertussen een vuur. Het stormt geweldig. Ongelovigen zouden een totaal verkeerde indruk van God krijgen als een gelovige harde woorden over Hem spreekt en “het goede” (vs. 3) verzwijgt. Dat is koren op de molen van de duivel. Zwijgen is de oplossing dus niet. Wie zwijgt over en tegenover God, moet het niet vreemd vinden dat Hij ook zwijgt. Of denken we soms dat Hij Zich stom houdt tegenover ons verdriet...? Het Hem verzwijgen biedt geen soelaas. Plotseling doorbreekt David dan ook zijn zwijgen.

Evenals Abraham is hij er diep van doordrongen dat wij maar stof en as zijn tegenover de hoge heilige God. IJdelheid, zijn we, een zucht (vs. 6), zoals het Hebreeuwse woord in zich heeft. Leven is even. Het is opgaan,

blinken en verzinken. Het leven is niet alleen vluchtig, “een handbreed” (vs. 6), maar ook vol van moeite en verdriet.

Ons leven beweegt zich tussen twee polen, tussen de dag van onze geboorte en de dag van ons sterven. In alles wat hem overkomt, ziet David Gods hand. Hij opent zijn mond. Een hartstochtelijk gebed volgt. Hij roept en stort tranen. Die laatste zijn geen bewijs van zwakte. Tranen hebben ook een boodschap. Zeker als ze tot God gericht zijn. David roept niet tegen dovenmansoren. Hij roept niet tot een zwijgend God, maar tot de Horende. “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop die is op U” (vs. 8). Breng je klachten gerust bij God, maar laten het geen aanklachten tegen Hem worden. Dat gevaar dreigt als wij menen recht te hebben op gezondheid en voorspoed.

Een vreemdeling

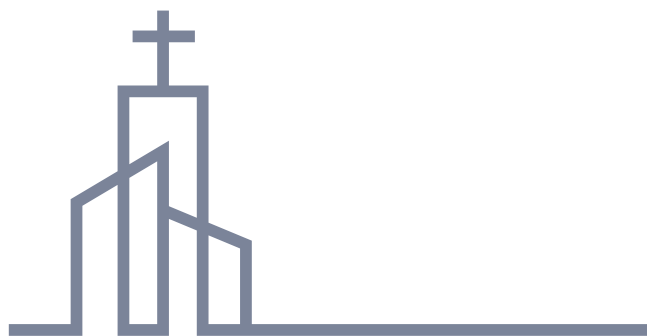
Dat hij te ver is gegaan, belijdt David in het tweede deel van de Psalm. In vers 9 heeft hij het over “mijn overtredingen”. Dat is al een heel ding: je eigen zonden kennen en die ook belijden. Dat opent de weg naar vergeving, genezing en vrede. De ellende waarin je bent terechtgekomen in verband brengen met zonde en Gods straffende hand, is vandaag een hachelijke onderneming. David doet het. In Hebreeën 12 wordt gesproken van Gods kastijdende hand. Zo ook in Spreuken 3: 11 en 12. Daar valt zelfs het woordje “tuchtigen”, dat verband houdt met het Duitse “ziehen”, trekken. Als God straft zit daar een pedagogisch motief achter. Hij wil aan Zichzelf verbinden. Geen lezer zal protesteren als we levenskruisen in verband brengen met de oerzonde van het Paradijs. Sinds het verloren Paradijs leven we op een aarde vol doornen en distelen. Geen mens ontkomt daaraan, ook geen bijbelheilige. Jakob ging hinkend door het leven, de aartsvaders kregen op latere leeftijd met oogkwalen te maken en Paulus

had een venijnig stekende doorn in zijn vlees. Allen kwamen er echter mee tot God en vooral onder God.

Het slot van de Psalm is zo anders dan het begin. David is heel kleintjes voor de Heere geworden. Wie ben ik eigenlijk...? “Een vreemdeling”, zegt hij. Een mens in nood, maar groter dan de nood is de Helper. Daar klemmt hij zich aan vast. “En wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop is op U.” Heerlijke belijdenis! Van jezelf en van de wereld niets meer verwachten, maar des te meer je hoop stellen op God.

In vers 10 zegt David verstomd te zijn. “Ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan.” Wat heeft God dan gedaan...? We grijpen toch niet te ver als we denken aan de kribbe van Bethlehem, het kruis van Golgotha, het open graf en de genadetroon? Kortom: aan Jezus Christus, Gods Vreemdeling op aarde. Om Hem ontfermt God Zich over mensen die vreemdelingen op aarde werden. “Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan.” Ik wil van mijn God en Heere in geen geval nog iets kwaads horen of denken...

Ds. J. Belder, Harskamp

15 juni 2026 is de Internationale Dag tegen oudermishandeling

Vorige maand is er al iets over geschreven, maar misschien vraagt u zich toch wel af: wat is nu precies ouderenmishandeling? De korte definitie is: handelen of nalaten (verwaarlozing) door mensen in een vertrouwensrelatie, waardoor een oudere (65+) lichamelijke, psychische of materiële schade lijdt. Vaak gaat het om een persoon die afhankelijk is van de ander. Concreet: slaan, knijpen, duwen, opsluiten etc. Het negeren, isoleren of dwingen van bepaalde handelingen. Verwaarlozing. Maar ook financiële uitbuiting, b.v. zonder toestemming geld van de rekening halen of iemand dwingen dit te doen. De oorzaak is vaak: onmacht, onkunde of overbelasting van de mantelzorger. Het is van belang om als buitenstaander dit te onthouden. De dader kan een echtgenoot zijn, een kind maar ook een ander een familielid of bekende. Zelfs een zorgverlener die betrokken is. En dit is zeer zorgelijk! Vandaar dat ik er nog een artikel aan wil wijden. Maar hoe herkennen we de ouderenmishandeling? Bij lichamelijk geweld kunnen we soms signalen zien van: blauwe plekken, snij-, schaaf- en brandwonden, zwellingen, kneuzingen, botbreuken, onverklaarbare letsels en medicijntekorten. Psychische of geestelijk geweld, hierbij kunnen signalen te merken zijn van: gevoelens van angst, woede, verdriet, overdreven schrikreacties, slaap- en eetproblemen, depressieve indruk en verwardheid. Bij verwaarlozing kunnen we denken aan het onthouden van zorg of goede zorg, aandacht wat negatieve gevolgen met zich meebrengt. U ziet vermagering, uitdroging, vervuiling van persoon en/of het huis, onderkoeling, lege koelkast, vies beddengoed. Signalen van financieel misbruik is:

plotselinge schulden, huurachterstand, ontbreken van noodzakelijke (hulp) middelen b.v. een rolstoel of traplift, onverklaarbare uitgaven, plots veranderen van het testament. Helaas komt ook seksueel geweld voor. Ook hierop moeten we alert zijn. Helaas is het zo dat in 85% van de situaties van ouderenmishandeling een familielid de pleger is. Daarnaast de burens, vrijwilligers, (nieuwe) vrienden die mantelzorgtaken op zich genomen hebben, professionals of medebewoners in een zorginstelling. Natuurlijk denken we allemaal: zo iets zou ik nooit doen. En ik ken echt niemand in mijn omgeving die tot zo iets in staat is. Gelukkig maar! We kunnen er dankbaar voor zijn. Toch is het goed om er alert op te blijven, ook in de contacten met onze naasten. Want wie komt er tot deze daden? Vaak is het echt geen bewuste keuze. Een (zeer) overbelaste mantelzorger kan ertoe over gaan, iemand die in de jeugd met geweld is geconfronteerd en het niet verwerkt heeft, in een situatie van toenemende afhankelijkheid van zorg, een (verborgen) ziekte die gedrags- en/of persoonlijkheidsveranderingen met zich meebrengt. Een sociaal isolement. Maar ook bij psychische problemen van de mantelzorger of bij een alcohol of drugsverslaving. Echt, helaas ... het ligt op de loer. En daarom is zo belangrijk dat we er met elkaar alert op zijn. Want zoals ik vorige maand al schreef: 1 op de 20 ouderen heeft ermee te maken! Vorig jaar was ik betrokken bij een meneer. Hij had een diagnose dementie en zijn nicht regelde de financiën. Zij was ook erg betrokken bij haar oom en hielp hem bij regelmatig. Maar wat bleek? De nicht dacht dat ze een paar duizend uren wel kon geven aan

haar dochter die in financiële problemen zat want oom had toch zoveel geld niet meer nodig en zij deed zoveel voor hem. Zonder toestemming, zij deed iets wat valt onder financiële uitbuiting. Volgende maand hoop ik tips te geven wat wij kunnen doen als we iets vermoeden. Ook een belangrijk gedeelte, want signaleren en herkennen is goed maar er moet wel een vervolg aan gegeven worden.

Met een vriendelijke groet, Marianne

Dagelijks bestuur van de stichting:

Ds. J.P. Boiten,
Christ. Geref., H.I. Ambacht
Ds. C. Bos, voorzitter,
PKN (hervormd) Benschop
Ds. J.A.H. Jongkind,
PKN (hervormd) Langerak
Ds. J.C. den Ouden,
(HHK) Sint Maartensdijk
Dhr. M.C. Paul, penningmeester,
PKN (hervormd) Dirksland
Ds. A. Snoek, secretaris,
PKN (hervormd) Driesum

Eindredacteur:

Ds. J.P. Boiten, Antoniuslaan 53,
3341 GA Hendrik Ido Ambacht,
Tel. 078 2000 512
Tevens adres voor kopij.
e-mail: j.p.boiten@solconmail.nl

Medewerkers:

Ds. J. Belder, PKN (hervormd) Harskamp
Mevrouw M.A. Tanis, (Christ. Geref.),
Goedereede

Dr. A.A. Teeuw, PKN (hervormd),
Ridderkerk

Abonnementen:

Dit blad verschijnt in de eerste week van elke maand (10 maanden van het jaar).

Alle chronisch zieken kunnen dit blad gratis ontvangen; de abonnementsprijs is € 11 per jaar; het banknummer is: NL40 INGB 0000 9389 39 ten name van Stichting Kracht naar Kruis te Den Haag; mailadres voor algemene berichten info@krachtnaarkruis.net.

Opgave nieuwe abonnees en adreswijzigingen aan:

abonnee@krachtnaarkruis.net of ledenadministratie Kracht naar Kruis, Philipshoofjesweg 15, 3247 XR te Dirksland.

Alle informatie over KNK kunt u vinden in www.krachtnaarkruis.net